

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio I. De medio noscendi futura Conditionata quod est illorum
Præsentiahtas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

rum, & unaquæque res multiplicatur ad multiplicationem constitutivorum.

RESPONDETUR. Negando sequelam: An multiplicentur concreta ad multiplicationem formarum, dictum in materia de Termino concreto in Dialecticis. Quantum ad præsens, sufficit dicere, quod tunc solum ad maximum ad multiplicationem formarum & constitutivorum subjecta multiplicantur, quando formæ sunt vel intrinsecè vel vera unione unitæ: idem dicendum est de constitutivis; secus sentientium de formis quæ sunt determinationes, petibiles ab extrinseco connotato: & sic multiplicatis paternitatibus, non multiplicatur ratio patris, in eodem subjecto. Quod ipsum ulterius in hoc fundatur, quia cum Entitas illius constituitur vel formatur, fit idem realiter inadæquate cum illo constituyente vel formante, fit ut saltem inadæquate multiplicentur, illis multiplicatis, cum quibus est idem realiter: hoc ipso enim non esset idem realiter cum illis. Cum autem determinationes extrinsecæ Entitatem rei non constituent, sed in sua multiplicatione pendeant non à subjecto, sed à connotato extrinseco, ut potentia, quæ est ad aliud vel ex alio; fit ut multiplicatis connotatis extrinsecis, multiplicentur denominationes, non multiplicato ipso subjecto denominato.

INSTABIS 1. A scientia docta & spirituali non denominatur etiam extrinsecè & secundario objectum spirituale & doctum; ergo neque, poterit denominari objectum infallibile à scientia infallibili.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia priores illæ denominationes sunt denominationes sequentes ipsammet Entitatem rei; hinc nihil est per aliud spirituale: Cum autem ratio infallibilis in objecto possit peti ab aliquo extrinseco, fit ut quamvis à cognitione spirituali

non denominetur objectum spirituale, denominari possit objectum infallibile à scientia infallibili.

INSTABIS 2. ex Salmanticensibus. Ideo à nobis ponitur infallibilisativum hoc, petibile à scientia, ne Deus cæco modo operetur, sed cum illa etiam scientia cæco modo operabitur; quia adhuc dicimus Deum concurrere per voluntatem quandam indifferentem; voluntas autem indifferens non respicit effectum determinatum; ergo adhuc posita illa scientia concurrerit Deus ignorando quid sit futurum.

RESPONDETUR. Voluntatem indifferentem non respicere quidquam determinatum à parte illius voluntatis, adeoque à parte causæ; posse tamen respicere aliquid determinatum à parte effectus secundum suppositionem illius ad illummet ipsum; quam suppositionem quia considerat scientia conditionata, fit ut Deus secundum illam operando, non operetur cæco modo.

INSTABIS 3. ex Joan. à S. Thoma. Magnam esse nostræ sententiæ hallucinationem, quia attendimus ad libertatem salvandam, & non ad infallibilitatem; quia indifferens concursus conducit quidem, ut videatur consensus liber; non tamen ut videatur determinate futurus.

RESPONDETUR. Ex dictis supra ostendere, Nos etiam infallibilitatem in Objecto, licet non antecedentem, nec se tenentem à parte causæ; Concursus autem ille non conducit quidem determinativè, ut videatur consensus determinatè factus, conducit tamen coeffectivè unà cum voluntate determinationem illam suppositionis producendo.

ADDO universaliter, à quo infallibilisari potest ipsa scientia conditionata, cur ab eodem non poterunt infallibilisari, quæcunque alia, quibus infallibilitas convenit.

DISPUTATIO V.

De iis quæ sunt medium noscendi Conditionata liberè futura.

Conveniunt fermè DD. ut in antè monui, quod Deus noscat Conditionata; difficultas est in quo medio illa noscat.

QUESTIO I.

De medio noscendi futura conditionata, quod est illorum præsentia.

Docent Thomistæ, nosci ex eo conditionata, quod coexistant ab æterno divina æ-

ternitati; Nomine autem huius coexistentiæ, non intelligunt ex parte creaturæ dari existentiam ab æterno: Fides enim illam negat, sed tantum quod existant existentia, desumpta, ab existentia æternitatis, omnia tempora complectentis, & quæ tota simul habetur. Hanc explicationem dicit Cajet. se primum invenisse hinc a. 3. §. Ad has objectiones: Sed antè illum meminit illius Rich. in t. d. 38. q. 5. remittens se ad dicenda d. 39. a. 1. q. 4. Eandem licet eum

R. P.
H. MŁOD
ianowski
Tom. I. c. 2.
D. VI

formidine significat Capreolus in 1. d. 36. q. u. nica a. 2. quam explicationem passim sequuntur Thomista, & ex Nostros post Fons. Gradius t. 4. d. 3. & Quiros d. 48. f. 4. *Sic*

DIFFICULTAS I.

*An Futura coexistant Aternitati
ab aeterno.*

DICENDUM est. *Futura non coexistere Aternitati ab aeterno, existentia in se derivata ab aternitate.* Ita prater cit. reliqui Nostros, quorum meminit, quos & sequitur Ruiz. d. 28. Perez de Intel. Dei. d. 6. a. 13. cap. 7. Fassolus q. 14. num. 31. & ex Dominicanis Sylvester, qui coetaneus Cajet. & Magister sacri Palatii, Censorque Pontificius appellat illam erroneam, & quod ex ea videatur aliquid sequi contra fidem. Videatur in Conflato doctrinae S. Thom. p. 5. q. 14. num. 16. Ex hac autem conclusione facile est deducere, quod coexistentia non sit medium proportionatum noscendi ab aeterno futura conditionata, si ipsa coexistentia, non datur.

Punctum Difficultatis 1.

Argumenta pro Conclusionem.

PROBATUR 1. Si Antichristus ab aeterno coexistere aternitati Dei, coexistet existentia in se derivata ab ejus aternitate; sed existentia ita derivata non coexistit. Quod ipsum probatur, seclusa Nunc-existentia divina in seipso, nunc non habet Nunc-existentiam, alias jam non esset futurus, sed praesens; ergo etiam accessu Nunc-existentiae divinae reddi non poterit nunc existens, adeoque coexistens. Consequentia probatur, quia nihil potest esse Ens per Entitatem alienam; ergo neque existens per existentiam alienam, adeoque coexistens. Tum quia negatio Nunc-existentiae intrinseca Antichristi, vel tollitur per illam extrinsecam Nunc-existentiam divinam vel non tollitur? Si non tollitur, ergo vera est negatio Nunc-existentiae, adeoque excludens coexistentiam; Si autem tollitur illa intrinseca negatio Nunc-existentiae Antichristi, ergo intrinsece existit nunc, antequam sit. Tum quia arguendo per imaginariam similitudinem ut vocant, supponamus divinam Nunc-existentiam esse lucem. Supponamus Antichristum esse illuminabile, supponamus non existentiam esse tenebras auferendas, haec lux Nunc-existentiae divinae quomodo illuminare potest Antichristum nunc, si Antichristus nunc non est; & si in illo non tollit tenebras non existentiae. Tum quia pro illa differentia, qua Antichristus existit, vel habet plus illa existentia Antichristi in ordine ad coexistendum Nunc-existentiae divinae, vel non habet plus; si non

habet plus, ergo ita non existet tunc, atque non existit ante; si autem habet plus, quid illud est, nisi tale, cujus negatio nunc, facit de illo verificari propositionem; Non habet Nunc-existentiam, adeoque coexistentiam.

Quod si dicas, duplicem tunc existentiam habiturum Antichristum, & suam, & existentiae divinae. Contra erit, quia illa Nunc-existentia orta a Dei aternitate non plus importabit quam Deum existere in se, cum in se non existit creatura, sed existet postea, & si per Nostros humanitas Christi D. non potest existere per existentiam Verbi, quomodo existentiam ab aternitate participabit Antichristus? Tum quia sequeretur alias aternitatem Dei non complecti non Entium, non cum illis, tribuatur ab aternitate coexistentia. Unde illa erunt extra aternitatem, consequenter aternitas non erit aternitas; non enim ambiet omnia. Tum quia etiam per oppositos haec propositiones; Antichristus existit, Antichristus non existit, pro diverso tempore habent veritatem; & tamen negativa nunquam haberet veritatem, eo quod semper Antichristus existat, existentia aternitatis.

PROBATUR 2. Restituendo argumenta, quae sibi objecit Quiros, suntque communia, & quae solvere conatus est.

1. ARGUMENTUM est. Quia & coexistere aternitati illa futura & non coexistere; coexistere quidem ut supponitur, non coexistere autem, quia coexistentia est duorum existentia, & tamen non supponitur, v.g. Antichristus existere. *Ad ea quae huic rationi opponit solvenda,*

NOTO. Nullam esse rationem, quare ad verificandam propositionem tempus importan-tem, sit necesse, ut affirmans sit in illa differentia temporis; alias etiam propositiones de praeterito falsae essent; quia in praeterito non existimus.

Deinde cum veritas sit conformitas cum objecto, si in objecto reperitur fundamentum verificandae propositionis, sive existas in illa differentia, sive non, parum refert, modo adsit conformitas cum objecto: & quamvis fieri possit, ut uno non nisi se movente, duo reddantur sibi vicini; non tamen sequitur uno existente, hoc ipso, alium existere: immo sicut ad indistantiam est necesse duos habere intimam praesentiam, nec sufficit unius praesentia; ita ad coexistentiam, est necesse haberi duorum intrinsecam existentiam. Quando autem dico, Petrus currit, licet possim me reflectere, quod cursus illius meae cognitioni coexistat, sed ad veritatem illius propositionis hoc non est necessarium, sed sufficit ut coexistat huic Nunc-temporis, a quo, determinationem ad praesentialitatem, nunc habet.

2. ARGUMENTUM est. Ut existat res in aliena mensura, opus est ut concipiatur prius in pro-

propria ex Arist. 4. Phys. c. 2. t. 14. Et ita possi-
bilia non dicuntur coexistere aternitati: Quia
in nulla mensura propria durationis existunt.
Sed de presenti in nulla mensura & duratione
propria existit Antichristus; ex quo neque aterni-
tati coexistit.

In idem recidit, si di-
cas: Itamodò nihil est de Antichristo, sicut ni-
hil est de remere possibili; ut totum discrimen
sit de futuro, non de presenti; ergo quemad-
modum de presenti res possibilis non coexistit
aternitati, nec futura coexistit. *Ad ea, quae*
hanc rationi opponit Quirós, solvenda

NOTO. Sicut existentia Dei nullum tribuit
esse coexistentiae possibilibus; quia in se non
habent existentiam; sic nec tribuet Antichristo;
quia etiam Nunc existentiam non habet nunc;
sicut non est imaginabile, quòd Roma dica-
tur indistans Deo, solius Dei indistantia; ita
nec Antichristus reddetur coexistens, sola ex-
istentia aternitate. Et sicut indistantia divinà
Vallisoleti habità, non denominatur Roma in-
distans Vallisoletò, sed tantum indistans à Deo,
qui etiam Vallisoletò non distat; ita neque
Nunc-existentia Dei adferet Nunc-existentiam
creaturae, quae in se dicit negationem existen-
tiae. Immeritò etiam Quirós negat, quòd res
existant in aternitate; sed quòd aternitas in
illis existat, cum potius contentum in continen-
te existat, non è contra, aperteque S. Paulus do-
cet, quòd in Deo moveamur & sumus.

ARGUMENTUM est. Antichristus non
habet esse pro omni tempore, sed pro aliquo de-
terminato: Neque enim est ita praesens aterni-
tati, sicut Spiritus S. Ergo solum in tempore
determinato poterit affirmari praesentia, non
ante illud tempus, alioqui illimitatae durationis
foret Antichristus: Sicut illimitatae ubicationis
foret res, de qua ubique affirmari posset praesentia
immanentia. *Ad defendendam hanc ra-*
tionem

NOTO. Quòd sicut Antichristus, quia non
habet se fundamentum, ut semper affirmetur
praesens à Dei existentia semper praesente; ideo
negatur de illo semper praesentia; ita Nunc,
cum non det fundamentum Nunc-existentiae,
non poterit denominari nunc-coexistens; &
sic semper & ubique praesentialitatem non
accipit semper & ubique praesentialitate divi-
na; ita nec accipiet nunc-existentiam, à nunc
existentia divina.

Immeritò etiam af-
firmat, quòd Deus non possit affirmare Anti-
christus existit nunc; si enim est coexistens
nunc, quomodo non erit existens nunc? Et si
affirmat irrestrictam existentiam Antichristi,
creaturae poterit & creatura, quod negat
Quirós.

PROBAT 3. Ruiz. Tum quia si cunctae res
creatae ab aeterno coexistunt aternitati, etiam
coexistunt inter se, ex illo principio; Quae sunt
eadem unitertio; Multa autem non possunt

coexistere inter se, ut inter caetera prius & po-
sterius mortis. Tum quia Deus nulli loco est
praesens, antequam locus existat; ergo nec ulli
rei coexistens, antequam in se existat. Tum
quia licet nihil possit coexistere aternitati nisi
coexistat toti; inde tamen non potest colligi,
quòd coexistat aternitati; quia aternitas non
habet principium & finem, quomodo enim ex
eo, quòd aternitas non habeat principium & fi-
nem derivatur coexistentia, in non existens; er-
go neque exinde inferri potest, quòd Antichri-
stus nunc coexistat aternitati.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT 1. Alvarez de Auxiliis d. 8. cum
aliis Thomistis varias Auctoritates.

1. AUCTORITAS est S. Thomae ex 1. con-
tra gentes c. 66. v. 6. & ex 1. p. q. 14. a. 13. in cor-
pore, & in 1. d. 38. q. 1. a. 5.

RESPONDETUR. Primo loco non plus vel-
le S. Thom. quàm quòd futura cognosci possint
in seipsis, ad quod sufficit praesentialitas pro cer-
ta differentia; quod solum vult etiam secundo
loco & tertio.

2. AUCTORITAS est S. Script. SS. PP. Sed
multae ex illis solum asserunt, Res Deo objecti-
vè esse praesentes. D. Aug. etiam Soliloq. c. 26.
non plus vult, quàm quòd cognoscat omnia,
quae ordinavit. Libro autem 5. de Trin. c. 16. &
ibidem lib. 15. cap. 7. quando dicit futura jam
facta esse ante Deum, id intelligendum ratione
praesentialitatis, quam habent pro certa diffe-
rentia temporis ante Deum, non verò ratione
coexistentiae; cum enim illa praesentialitas sit
praesentialitas facti, estque ante Deum, videt
Deus factum; vel certè: Omnia sunt ante
Deum facta ab aeterno, quia sicut factum non
potest non esse factum; Ita quòd Deus novit
futurum, non potest non esse futurum, deter-
minatione sibi proportionata.

3. AUCTORITAS est eorum PP. qui negant
Deum habere praescientiam futurorum, sed so-
lam scientiam, qualis fuit D. Gregor. lib. 20.
Mor. cap. 25.

RESPONDETUR. Haberi etiam locutiones
SS. PP. immo & ipsius S. Pauli ad Rom. 8. ap-
pellantis notitiam divinam praescientiam;
Qui autem SS. PP. non utuntur hoc nomine,
non id faciunt ut asserant coexistentiam Tho-
misticam, sed quia Deus nescit illa in formalitate
praesentialitatis illorum, quam habent ab
aeterno pro certa differentia, praesentialitas au-
tem scitur potius, quàm praescitur. Rursus
quia praescire supponit interdum pro Rem im-
perfectè noscere, hinc solent multa re posita
innotescere, quae antea non praesciebantur;
Deus verò nescit res, non nisi perfectissimè.

I 4

Quan-

R. P.
H. MŁOD
ianowski
Tbm. A. e. Z.
D. VI

Quando autem dicunt Thomistæ; Idem per S. Thomam Deum certò cognoscere futura; quia cognitio illius mensuratur æternitate, id non convincit: Quia æternitas est indifferens ad hoc potius vel illud noscendum; Deus autem determinatè noscit. Unde & ipsi Thomistæ requirunt prædeterminationem, ut determinatè noscat. Vide Falsolum hîc q. 14. à num. 62.

OBJICIT 2. Idem ex Ferrariensi. Adam & Antichristus vel coexistunt Deo in nunc æternitatis secundum proprias existentias reales, vel non coexistunt? Si detur primum, habetur intentum; si secundum, sequitur dari in æternitate futurum, ratione existentiae Antichristi, & præteritum ratione existentiae Adæ; hoc autem dici non potest; nihil enim dicitur præteritum vel futurum in ordine ad aliquam durationem, nisi illa duratio, habeat in se partes præteritas & futuras; ut patet in nostro tempore: Si enim in illo solum esset unum instans indivisibile, nihil esset præteritum aut futurum in ordine ad illud; jam autem æternitas, est tota simul & indivisibilis.

RESPONDETUR. Hoc argumentum probare multum; Probaret enim quòd Petrus localliter sit ubique; quia coexistit toti immensitati divinæ, quæ est indivisibilis, & quæ est ubique. Directè autem communiter respondetur, quòd Antichristus toti coexistat æternitati, quæ est indivisibilis entitativè, sed quoad terminos extrinsecos, & per æquivalentiam ad partes, habet suam divisibilitatem; quæ æquivalentia partium, explicabilis est in æternitate, per hoc; quia v.g. connotat tempus futurum, cui omni possibili, commensurat sese &c. Unde ex materia de Connotatis est in æternitate præsens, futurum, & præteritum non in ratione Entis, sed ratione connotatorum.

Unde etiam ad illam illationem, quòd coexistit æternitati semper illi coexistit: Nam æternitas est tota simul. Communiter respondetur, Æternitatem esse simul quoad suam Entitatem & simultate tenente se ex parte æternitatis, sed non esse totam simultate tenente se ratione terminorum, seu connotatorum, ad eum planè modum, quo anima tota est in digito, totalitate tenente se ex parte animæ; sed non est tota, totalitate, tenente se ex parte aliarum partium & membrorum: Nam in quantum est in capite, non est in tantum in pede; sicut & æternitas in quantum coexistit hodierno nunc, non coexistit crastino. Undè ulterius concedi potest argumento Navarette, Æternitatem nihil de novo quantum est ex illa mensurare, licet mensuret de novo, novitate tenente se ex parte termini. Inde tamen sequitur, quòd etiam de novo coexistat non ex parte sui, sed novitate orta à noviter producto Ente; quod quia antea dicebat negationem existentiae, hoc ipso æternitas, licet existens, non transibat ad denominationem coex-

istentis. Quod autem adfert Navar. res in æternitate esse ad modum ipsius æternitatis, hæc autem est tota simul, consequenter, quòd omnes res respectu æternitatis debeant habere simul suas proprias existentias, id etiam non convincit; nam tempus, est etiam in æternitate; nec tamen est ad modum ipsius æternitatis; habet enim prius & posterius, quo caret æternitas. Falsa itaque est primò assumpta propositio, differrent nihilominus res in quantum existunt in propria mensura à se, in quantum existunt in æternitate: Quia dum existunt in propria mensura, existunt in mensura, quæ definitivè importat de se rationem prioris & posterioris, quam rationem de se non importat æternitas, quæ tota simul est.

OBJICIUNT 3. Thomistæ apud Perez de Provid. Dei, d. 6. a. 13. c. 7. n. 92. Deus in hoc instanti A est æternus: Existit enim tota Dei æternitas in hoc instanti, & Deo tribuit effectum suum formalem; ergo nunc est sempiternus, at esse sempiternum, est semper existere; ergo nunc convenit Deo semper existere; at semper existere, est existere heri, cras, & hodie, & sic in omni tempore; ergo Deus nunc coexistit omni tempore, ac proinde Deo nunc coexistit omne tempus.

RESPONDET Perez; Deum secundum se in quolibet instanti sempiternum esse, & durare semper absolute & indivisibiliter, non autem durare semper relativè, (nos dixeramus secundum terminos & connotata) hoc enim dicit coexistentiam, ad tempus successivum.

OBJICITUR 4. Rectè dicitur schola hîc distat à templo Parochiali, quamvis hîc non habeatur ubicatio templi & scholæ, & nihilominus utriusque ubicatione stat distantia; ergo etiam rectè dicitur; Futurum est hodie coexistens æternitati; quamvis coexistentia dicat existentiam duorum, & quamvis hodie non sit existentia futuri, sed existentia solius æternitatis divinæ.

RESPONDETUR. Neg. Conf. Disparitas est, quia in casu antecedentis habetur totum, quod requiritur ad denominationem distantis, quia ad illam sufficit haberi hîc distantiam termini unius, & definitivè distantia hîc, non nisi unius termini præsentiam requirit; ita ut si utriusque termini præsentia haberetur hîc, hoc ipso destrueretur definitio distantiae, quæ definitur per præsentiam non nisi unius hîc: Jam autem coexistentia non definitur per existentiam unius, aliàs etiam negationes, possibilia, Entia rationis &c. possent dici coexistentia æternitati, siquidem coexistentia definitivè staret unius existentia.

OBJICITUR 5. Hodie est vera hæc propositio; Antichristus hodie est realiter præsens æternitati, eratque vera heri, & nudius tertius, & sic ab æterno; ergo ab æterno erat præsens æter-

eternitati Antichristus: Quod ipsum sic aliter proponi solet. Illa propositio est ab æterno verba, cuius copula ab æterno copulabat subjectum de prædicatum importatum; talis est autem copula in dicta propositione; quia ly est, non est impositum solum ad significandam durationem humanam, sed etiam divinam; jam autem Antichristus, licet non sit existens suâ propria existentia, est existens existentia æternitatis, quam significat dicta copula.

RESPONDETUR ex dictis Antichristum, hodie esse realiter præsentem æternitati, præsentia non hodiernâ, sed habenda in certa differentia temporis, consequenter nec hodie coexistit, sed coexistet postea. Sed ad quid est significandum imposita particula Est? Solet responderi impositam ad significandam durationem humanam, quia ly Est, est oratio significans cum tempore, si significans cum tempore, significans pro certa illius differentia, quæ ipsa differentia debet esse secundum durationem humanam; quia verba sunt imposita ad placitum; placitum autem impositorum significabat durationem quam noscebant, & secundum quam apprehendebant durationes alias; jam autem durationem divinam nos apprehendimus ut nostram; ergo apparet quod nostram significandâ impositum sit verbum, scilicet. Independentem ab hoc principio (multa enim nomina imponuntur non ad similitudinem nostrorum, ut cum imponitur nomen Dei, nomen Entis à se,) independentem inquam ab hoc principio, solvitur illud argumentum per hoc, quod dicta copula ab æterno quidem copulabat existentiam cum Antichristo, sed habendam, non nisi in certa differentia temporis, pro qua etiam dicit coexistentiam; & quamvis hoc verbum esset impositum ad significandam durationem divinam; Nego tamen, quod sit impositum ad significandam durationem, quæ denominare possit, creaturam existentem.

Punctum Difficul-

tatis 3.

Notantur aliqua ad solvendas alias Objectiones.

Ad solvendas Objectiones præcipue ex Quirous.

NOTO 1. Sicut immensitas Dei est admirabilis, nec tamen hæc admirabilitas immensitatis in hoc, quod est dare præsentiam localem rei, quæ de se non habet præsentiam localem: ita etiam non stat in hoc admirabilitas æternitatis, quod det suâ existentia existentiam futuris præsentem. Porro hæc admirabilitas, quam agnoverunt PP. in æternitate, dupliciter salvari potest; in primis in formalitate æternitatis, quia æternitas est, adeoque quædam perfectio de se non vitalis; est enim de linea dura-

tionis, quæ etiam inanimatis competit: Sic sumpta æternitas habet admirabilitatem; quia actu de se & necessario dicit sui coexistentiam ad actuales, quæ fuerunt, quæ sunt, quæ erunt existentias, quod nulli alteri creaturæ competit, immo nec competere potest, saltem necessario. Rursus eadem admirabilitas æternitatis salvari potest in vitali æternitate, intentionum scilicet divinarum; quia videlicet cognitio Dei & volitio æternitate mensuratur; ita ut non detur in illo notitia, quæ præterit, ut tempus præterit, sed se habet, sicut quæ non præterit æternitas. Datur item notitia futurorum, quæ non habebitur ut habendum est futurum tempus, sed est semper præsens, ut æternitas.

Hinc per nos non conceditur quid simile angelis, ut conceditur Deo; quia de duratione angeli non potest dici, quod sit necessaria absolute, quod æterna à parte ante &c. Rursus duratio intentionalis, quæ in angelis mensuretur æternitate, nulla à nobis conceditur. Unde etiam dicimus, Deum non prius existere, quantum est ex illo, in uno quam in alio instanti; licet ratione extrinsecorum, prius priori coexistat; ad eum modum, quo immensitas Dei non prius existit in hoc, quam in alio loco; si tamen ultra hunc mundum crearet hodie Deus alium mundum, prius existeret in hoc nostro, quam in alio; ita etiam æternitas Dei simul existit, ut jam dicta simultate tenente se ex parte Dei; quia scilicet tota æternitas Dei indivisa, tunc existit; sed non simul, simultate tenente se ex parte connotatorum, & terminorum; hocque solum voluere PP. qui in oppositum citari possunt; quamvis autem Deus prius coexistat ratione connotati extrinseci heri, quam hodie non sequetur quod ad decreta, quæ heri habuit, hodie habenda, necessitetur; nisi forte accipias decreta, secundum id quod dicunt in recto ad quorum rectum habendum, necessitatus est Deus. Ratio allati est; quia quando creaturæ rationales quarum duratio non est æternitas, conservant sua decreta, non necessitantur ad id, quia faciunt id ex suppositione suæ determinationis, quam ponere vel non ponere erat in illarum potestate; sic etiam de Deo dicendum est.

ADDO. Si Deus revelaret Antichristum in instanti B. exiturum, non est ratio, cur fidelis dicere non possit, sicut dicebant in præsentem Prophetæ futurum prævidendo, Antichristus existit in B. cuius propositionis non erit iste sensus; Antichristus & B. actu dantur in hoc nunc A. sed tantum erit sensus; quod in hoc nunc A. verum sit dicere Antichristum instanti B. pro illo instanti coexistere, de quo infra.

NOTO 2. Quamvis negetur futura coexistere æternitati, non sequitur exinde necessitatem essendi, immutabilitatem, æternitatem, idem esse formaliter; quamvis in re coincident; Deitas enim in quantum excludit contingentiam

R. P.
H. MŁOD
ianowski
Tom. I. c. 2.
D. VI

tiam existendi, vocatur necessitas essendi, & eadem Deitas, in quantum importat perfectionem exclusivam transitus à posse ad actum, vocatur immutabilitas, ratione autem connotatorum infra ponendorum vocatur Aeternitas, spectatque quasi ad lineam temporis. Quamvis autem futurum non accipiat existentiam ab aeternitate, ratione cuius dici possit coexistens; nihilominus ratione suae praesentialitatis, quam habet in aeternitate, bene attingi poterit à scientia intuitiva.

SOLENT etiam aliqua exempla adduci, quae probant, quod futura debeant coexistere aeternitati existentia mutua ab eadem, sed illa non convincunt & pro nobis sic aptantur. Sicut existens in alta specula, videns unum post alium venientem, videt simul quantum est ex parte suae cognitionis, non videt tamen simul esse secum; ita nec futura videbit Deus, coexistentia suae aeternitati, in sensu Thomistico; & sicut cuicumque puncto facto in circumferentia, praesens est centrum; sic Dei cognitio & aeternitas omnibus est praesens, hoc est futuris, est praesens, pro illorum praesentialitate, quam sunt habiturae; sed id non infert praesentialitatem coexistentiae Thomistae. Exemplum autem de anima aequè primò praesenti, omnibus partibus, jam supra pro nostro instituto aptatum est. Deinde in dictis exemplis facile est salvare coexistentiam: Quia utrobique apparet existentia; duorum autem existentia, est coexistentia.

NOTO 3. Non debere negari, quod Deus etiam futura sub ratione futurorum noscere possit. Tum quia hoc esset affingere Deo errorem in cognoscendo; quia esset affingere difformitatem ad cognoscibile; si enim cognoscibile in se non habet existentiam, quomodo Deus noscet illud habere existentiam in se; esseque praesens? Tum quia dicere quod Deus non possit noscere futura, quia talia est Deum spoliare omni scientia, deberetque Deus interrogatus quid sit futurum, respondere; Nescio: Si autem potest noscere, quid sit futurum; quare non poterit noscere rem futuram attingendo futuritionem? Adeoque attingendo ut futuram. Tum quia quod dicitur; Istam cognitionem futuri ut futuri, importare cognitionem imperfectam, quia est cognitio primò & per se ipsius non esse rei; indirectè autem & nonnisi connotativè ipsius esse rei, id non convincit; nam in primis ex parte objecti non debet esse unaquaeque cognitio divina perfectissima, sed debet esse talis entitativè & ex modo tendendi. Deinde si potest Deus noscere non Entia, quocumque tandem modo illa attingat, cur non noscet id quod sit? Item pro connotato dicitur Entitatem? Denique indigeret probari, quod futuritio importet in recto negationem, & non in obliquo. Quando autem SS. PP. dicunt respectu Dei nihil esse futurum, sed omnia praesentia, id non est, ut sonat, accipiendum; alias sequeretur difformiter esse res Deo, & nonnisi conformiter sibi; sed dicta propositio non plus vult, quam quod nulla sit in Deo futura cognitio, sed omnes praesentes, & quod futura habeant etiam praesentialitatem suam respectu Dei, quam nulla creatura attingit, praeter Deum.

DIFFICULTAS II.

Explicatur coexistentia futurorum, quae admitteri possit.

Quid sit praesentialitas, commodius supponitur, quam explicatur, formando scilicet conceptum de praesentialitate futurorum, qualem formamus de quocumque praesenti. Dixi quod commodius id supponatur quam explicetur; Quia si praesentia dicta explicetur per existentiam actualem, videtur explicari per subjectum, & per ipsum affectum, ipsa affectio; praesentialitas enim concipitur à nobis, tanquam affectio existentiae actualis, & dicta existentia tanquam subjectum. Deinde praesentialitas quae talis, est de linea temporis, non autem existentia actualis; ergo cum sit diversi praedicamenti, non rectè per aliud praedicamentum explicabitur.

Rursus si praesentialitatem explices per durationem in Nunc, eadem quae supra redibunt argumenta. Insuper hoc addi potest; Quando duo aliqua sunt talia, quorum alterutrum adjectivè acceptum, connectitur cum alio substantivè posito, illa non se ad invicem definiunt; nam per adjectivum rerum talium, non fit definitio; cum illa debeat esse per intrinsecam; jam autem bene dicitur duratio praesens, praesentialitas durans, ubi utrumlibet adjectivè acceptum, dicitur de alio.

Videtur in hoc esse distinctio praesentialitatis, & durationis, quod duratio sit potius relativè ad esse jam positum extra causas; praesentialitas autem est de linea temporis. Fortè possit praesentialitas concipi, quod sit formalitas Nunc-essendi; & objectiva Nunc-essentia, quae bene potest tanquam definitio dici de definito.

Nunc-essentia autem seu praesentialitas, quaedam est intrinseca, quaedam extrinseca. Intrinseca est ipsamet Entitas nunc-essentis; extrinseca autem est in ipso tempore nunc-essente. Porro hic non erit nobis quaestio; Quid sit praesentialitas extrinseca; haec enim explicatur in materia de Tempore, sed de sola intrinseca.

Hoc postro, explicandum est, quomodo nunc-essentia siue praesentialitati creaturae coexistat pro sua parte aeternitas Dei, eademque occasione explicari debet propositio haec, in hoc nunc, existit tota Dei aeternitas. Quod ut fiat

PRÆMITTO 1. Dupliciter posse spectari aeternitatem Dei. 1. entitativè. 2. secundum suam con-

connotata. Entitativè accepta indubiè tota existit in quocunque instanti; est enim entitativè spectata ipsum esse Dei, quod cum indivisibile sit, totum existit. Sed quia entitativè spectata æternitas formalitatem & denominationem æternitatis non intelligitur habere; quia hæc denominatio est connotativa; connotativæ autem denominationes non habentur, nisi in circumstantia eorum, quæ connotantur; hinc in præfenti disceptandum venit; An æternitas secundum connotata sua accepta, tota existat in hoc Nunc, seu præfentialitate creata?

PRÆMITTO 2. *Æternitatem formaliter, & secundum sua connotata spectatam, esse adhuc duplicem; à parte ante, & à parte post; de utraque procedit difficultas; An habeatur tota, in hoc Nunc?*

PRÆMITTO 3. *Æternitatem à parte ante, non habere pro connotato rigoroſè loquendo, coexistentiam unicuique præterito, præfenti, & futuro tempori, vel cuicunque possibili differentia temporis.* Ratio, quia ab æterno verum erat dicere, est æternitas à parte ante; & tamen falsum erat dicere, est coexistens præterito, cum ab æterno nullum fuerit præteritum; aliàs debuisset præteritum ante æternitatem; consequenter æternitas non foret æternitas; quia haberet aliquid prius se, illud scilicet, quod connotat præteritum. Rursus non potest connotare æternitas à parte ante coexistentiam cuicunque possibili tempori; quia erat impossibile tempus, ut suppono ex libris de mundo, ab æterno. Quod si dicas, si per impossibile esset ab æterno tempus coexistisset illi æternitas à parte ante, hoc jam non explicare rem possibilem per nexum cum impossibili, quod fugiendum est; ad eum modum, quo infinitudo clementiæ non explicatur per condonationem peccati, quod per impossibile, Deus committeret.

PRÆMITTO 4. *Quòd pro connotato, importet æternitas à parte ante existentiam quam non præfens non existentia; vel per terminos temporis importantes, est Nunc-esseitas, quam non præcessit nunc-esseitas. Sic spectata æternitas tota habetur in hoc nunc, quia in hoc nunc existit esse Dei, cujus nunc-esseitatem non præcessit usquam nunc-nonesseitas.*

PRÆMITTO 5. *Quòd æternitas à parte post, pro connotato importet coexistentiam tempori cuicunque possibili post, præterito, præfenti, futuro.* Ratio, communis apprehensio omnium, & conceptus: Sic sumpta Æternitas, non potest haberi unquam tota, in hoc Nunc. Tum quia in hoc Nunc haberi illam secundum sua connotata, est haberi in hoc Nunc eadem connotata, non possunt autem dicta connotata haberi in hoc Nunc. Quomodo enim in hoc nunc habetur simul esse futuri, præteriti, præfentis? Tum quia nunquam verum erit dicere; Deus jam est æternus à parte post, consequenter nec

verum erit dicere: Nunc existit tota Dei æternitas à parte post. Ratio, quia si hoc aliquando verum esset dicere, ultra hanc propositionem jam non posset durare Deus: Nam duraret post illam propositionem, adeoque post æternitatem à parte post; postquam nihil durat; sicut nec durat ante æternitatem à parte ante. *His præmissis*

EXPLICATUR. Quomodo in hoc nunc existat tota æternitas? Dupliciter spectari potest Æternitas, secundum suam Entitatem, & secundum sua connotata, ut dixi præmissis 1. Adhuc autem est alia à parte ante, & alia à parte post, ut dixi præmissis 2. Æternitas à parte ante spectata pro formali & connotato dicitur Nunc-esseitatem, quam non præcessit negatio Nunc-esseitatis; sic spectata æternitas tota existit in hoc nunc, ut dixi præmissis 4. Licet æternitas à parte post spectata non existat tota in hoc nunc, secundum sua connotata, cum ipsa illius connotata, non sint in hoc nunc, ut dixi præmissis 5. Importat tamen pro connotato coexistentiam tempori unicuique possibili secuturo. Sed insuper explicandum venit; Quomodo nunc, seu præfentialitas creata, existat, dum existit æternitas, ut ita ex existentia utriusque formetur prædicatum coexistentiæ. Ad hoc explicandum

PRÆMITTO 1. *Æternitatem Dei inter alia connotata importare etiam illud, Nunc-Antichristi.* Ratio, quia aliàs non completeretur omnia Æternitas.

PRÆMITTO 2. *Distinctas has esse propositiones; Æternitas Dei ab æterno connotat nunc, seu præfentialitatem creatam, & pro æterno: Et aliam hanc; Æternitas Dei ab æterno connotat Nunc, seu præfentialitatem creatam, sed non pro æterno, sed pro illa differentia temporis cui respondet illa præfentialitas: Distinctas has esse propositiones reflectens advertet; ad eum modum, quo aliud est; Deum habere ab æterno volitionem creandi mundi in tempore; & aliud habere voluntatem ab æterno, creandi mundum, pro æterno.*

PRÆMITTO 3. *Distinctas has esse propositiones: Æternitati Dei, nunc Antichristus coexistit pro æterno; & Æternitati Dei, nunc Antichristi, coexistit ab æterno, pro differentia temporis, in quo est. Prior illa propositio est Thomistica jam refutata; posterior est vera.* Ratio, ubi datur existentia duorum pro eodem Nunc, illic datur coexistentia duorum pro eodem Nunc: Coexistentia enim est duorum existentia; sed ab æterno pro certa differentia temporis, datur existentia æternitatis, & illius Nunc; non enim de illo Nunc verum erit dicere, existit aut existet; sed tantum verum erit dicere, existit; de Æternitate verum etiam erit dicere, existit; ergo pro illa differentia datur existentia duorum, adeoque coexistentia. *His præmissis*

EXPLI-

R. P.
H. MŁOD
IANOWSKI
Tbm. k. e. Z.
D. VI

EXPLICATUR jam, quomodo pro sua parte futuritio existat, quando existit tota Aeternitas: Quia sc. aeternitas Dei ambit etiam praesentialitatem futurorum; aliàs non ambiret omnia, ut dixi praemisso 1. Ambit autem ab aeterno, licet non pro aeterno, ut dixi praemisso. 2. Sed secundum sua connotata: Pro certa enim differentia temporis habet jam suam praesentialitatem illud futurum, adeoque existentiam, verumque erat ab aeterno, quod pro illa differentia temporis habeat futurum, non jam rationem futuri, sed praesentis: Quia verò verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat existentiam, hoc ipso verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat etiam coexistentiam: Nam etiam tunc existit aeternitas; duorum autem existentia non potest esse nisi coexistentia.

Differet hæc nostra Explicatio à Thomistica: Quia illi heri, & pro heri, hodie & pro hodie tribuunt futuro existentiam; Nos autem tribuimus illi existentiam heri, non pro heri, hodie, non pro hodie, sed pro differentia certa temporis, & certa determinata praesentialitate; ad eum modum, quo tribuimus Deo ab aeterno, decretum de creando mundo non pro aeterno, sed pro tempore. Rursus illam existentiam futuri desumunt Thomistae ab existentia aeternitatis, Nos ex ipsamet illius pro certo tempore reductione in actum. Unde per nos verum erat ab aeterno, existit Antichristus; ita tamen ut illa propositio fuerit non nisi materialiter propositio aeternae veritatis; non autem formaliter; materialiter inquam: Quia nullum erat instans, quo non verificabitur, aut non posset verificari; non erat tamen illa propositio aeternae veritatis formaliter; quia non connectebat praedicatum essentiale, & particula, Est, significabat certum determinatum tempus, qualis significatio non est in propositione, quæ est aeternae veritatis formaliter.

Inde tamen ulterius non sequitur: Quod sicut Deus in sua aeternitate indivisibili noscit futura; sic etiam quod noscant Angeli in suo ævo indivisibili: Rationem disparitatis assignat S. Thom. hic q. 57. a. 3. ad 2. Quia licet ævum Angelicum sit totum simul, sitque perfectum, dicatque cum illo futuro coexistentiam pro illa certa differentia temporis; quia tamen cognitio Angelica, non mensuratur ævo, sed tempore discreto; transeunt enim Angeli ab una cognitione ad aliam, saltem quando cognoscunt alia, à seipsis; hinc poterunt bene non simul omnia cognoscere; præcipue si dicatur non habere illos futurorum speciem, adeoque nec erit necesse ad ævum illorum cognitionem cum illorum ævo; consequenter nec videbunt, quod hoc vel illud futurum coexistentiam habeat cum suo ævo, cognitio autem Dei, aeternitate mensuratur.

DIFFICULTAS III.

Deciditur de medio noscendi dicta futura, quod est Praesentialitas.

DICENDUM est. Effectum conditionatè futurum (eodem de futuro absoluto proportionaliter loquendo) nosci in sua conditionata ad aeternitatem praesentialitate, seu nosci in sui determinatione, suppositione sui ad se &c.

PROBATUR unico argumento, huic conclusioni probandæ, aliisque in materiis adhiberi solito. In hoc medio noscuntur effectus conditionati, quod medium primò salvat libertatem, secundò infallibilitatem futuritionis, tertio quod se habet per modum prioris ad statum absolutum, ipsumque exercitium praesentiae in quam mutatur futuritio. Sed si cognoscatur effectus conditionatus liber in sua praesentialitate ad aeternitatem, in suppositione sui ad se, salvantur hæc tria; Ergo. Major probatur quia quocunque ex his deficiente non scietur liber consensus conditionatus; si enim illud medium destruet libertatem, non erit noscere liberum effectum: Si deficiat infallibilitas, quomodo scietur? Scientia enim est infallibilis notitia, & si non est infallibilitas, quomodo objectum non potest non esse, & quomodo non est intra feriem illorum objectorum quæ non sunt, licet potuerint esse; si autem desit ratio prioris ad effectum absolutum, interrogatus Deus pro priori antequam fiat quid esset futurum, deberet respondere; Nescio. Unde etiam quotiescunque loquitur Aug. de gratia efficaci semper illam vult antecedenter, & in actu primo talem, unde illam dicit dari, ut duritia cordis auferatur; hocque sanxit etiam noster Claudius Aquaviva, accommodando sese menti S. Aug. & ex communi apprehensione ly efficax, pro vi infallibili supponit; vis autem infallibilis, importat actum primum.

MINOR in qua est difficultas PROBARI solet quoad primam partem; Illud non destruit libertatem, quod non habet rationem causæ necessariò inferentis consensus, & quod importat ipsum exercitium libertatis; praesentialitas autem consensus, est ipsummet formale exercitium nostræ libertatis utpote actus à nobis positus: & cum nihil causet seipsum, ille ipse consensus quamvis antecedens seipsum absolute ponendum, non causabit se. Secunda pars principalis ejusdem Minoris.

PROBATUR. Tunc salvatur infallibilitas consensus, quando immutabiliter sequitur consensus: Sed in dicto casu immutabiliter sequitur consensus; quia tam immutabile est, si consensus est conditionatus esse illum consensusum conditionatè, atque immutabile est sedentem federe. Et etiam immutabile est consensusum pro statu absoluto, si praevideatur consensusum pro statu

con-

conditionato; quia hoc ipso non posset pravi-
deri consensus pro statu conditionato; quo-
modo enim verum erit dicere, si invitaretur, bi-
beret, quando pro statu absoluto invitatus non
bibet?

Eadem Minor quoad tertiam partem proba-
tur, quia futurum conditionatum Logicè ante-
cedit librum absolutum, & à statu absoluto datur
consequencia ad statum conditionatum; Ergo
apparet, quod illud medium salvet rationem
prioris.

Noto. Ex hac præsentialitate multa inferri
posse efficaciam gratiæ concernentia; sed ea
hic tractari possunt (sicut & infra dicenda) salva
auctoritate aliquot Pontificum, etiam per acci-
dens tractatus de efficacia gratiæ prohibentium.
Quia imprimis sunt satis remota à puncto cuius
modatio typo prohibetur, si comparantur ad
ea, quæ de efficacia decretorum Divinæ volun-
tatis, scientiæque media Joannes à S. Thoma &
notissime Hieron. Vives scripserunt. Deinde
aut Boetius in Præf. non refert facilem esse il-
luminationem ex affirmatione, aut negatione earum
questionum ad alteram partem affirmandam,
negandam in causa Auxiliorum: quia pro-
hibita non sunt principia illa, sed solus ad Con-
clusiones Auxiliorum progressus. De quo et-
iam puncto fusius discurrit recentior Suarez
à exordio dicendorum de prædeterminatione.
Deinde quia inferius instituentur questiones de
ea, quæ sunt ordinis naturæ; à quo non tenet
universaliter consequentia ad ordinem gratiæ.
Denique quia nihil hic tractabitur, tractatum
que est, quod etiam, qui Romæ imprimunt,
palis fuit Antonius Perez, sub aliis titulis non
suspendit; quibus utpote sanctæ Sedi vici-
nibus, mens ejusdem evidentiùs patebat.

QVÆSTIO II.

*In Causis Liberis possint nosci Futura
Libera?*

PRÆMITTO I. Nominè causa libera rigoro-
se venit sola voluntas, ut hic supponitur, creata;
verum etiam venire potest largius auxilium ex-
ternum, & concursus ex parte Dei oblati, quæ eti-
am sunt causa libera, hoc est, non necessitates, quam-
vis ipsæ non sint potentia vitales & præcognitione
animativa suis actionibus.

PRÆMITTO 2. Nos hic non disputaturos; An
causæ, quæ sunt idææ, ut voluerunt aliqui Thomi-
stæ, possint futura libera. Item: An noscantur in
causis supercomprehensivis, ut voluit Molina. Pri-
mum illud ex eo rejicitur: Quia tam bene Deus
liberè idem futuri, quàm non futuri, quomodo
ergo determinatè noscet hanc potiùs partem &
reversum? Rejicitur etiam illud secundum:
Quia supercomprehensio non plus importat
quam digniorem, seu à digniori principio pro-
ductam intellectionem, quàm sit ipsum Obje-

ctum, quod noscitur. Ex hoc autem non sequi-
tur jam, in causa ita cognita, nosci effectum de-
terminatè, si in ipsa causa, non est determinatus
effectus. Et sicut comprehendens Deus argen-
tum, non videt in illo aurum; quia esse argenti,
non est determinatum ad Esse auri; ita nec in
causa libera supercomprehensa videbit Deus
determinatè futurum, si illa causa, non est deter-
minata ad hoc futurum.

PRÆMITTO 3. Punctum difficultatis in hoc
esse. An in causis liberis, secundum quod sunt expli-
cate præmissis 1. possit nosci effectus determinatè, id-
que antecedenter ante operationem.

PRÆMITTO 4. Causam liberam dupliciter
spectari posse, 1. Secundum entitatem suam præ-
cise adeoque remore. 2. Secundum aliquam
restrictionem, connotationem, & formalitatem
proximè dispositam, operaturæ &c. In causa, prio-
ri modo sumpta, determinatè non videtur effe-
ctus, sed à scientia simplicis intelligentiæ vide-
tur utraque pars. Ratio, quia cum videat Deus
entitatem causæ, videt etiam vim illius produ-
ctivam, adeoque nexum productivitatibus illius,
cum producibilitate passiva effectus: & quia ef-
fectus illius, est, nexus talis, ut petat procedere à
causa, quæ posset illum producere & non produ-
cere, fit, ut eadem indifferentia, debeat poni in
ipsa causa; In causa autem sic indifferenti ad effe-
ctum non apparet, quomodo possit effectus de-
terminatè nosci. Causa autem spectata secun-
dum aliquam restrictionem, connotationem &c.
potest per aliquos esse medium sufficiens no-
scendi determinatè effectus. Et quidem non
est difficultas, quod in gratia prout connotat se-
cutionem conditionatam effectus, possit an-
tecedenter ad statum absolutum, nosci illa secu-
ruratio absoluta; id enim convincunt argumen-
ta pro medio, quod est præsentialitas allata, sed
est difficultas de tali restrictione, vi cuius, etiam
antecedenter ad statum conditionatum, possit
certò nosci secururatio effectus conditionati.

PRÆMITTO 5. Quæ fuerit mens S. Thom. in
hoc puncto. Affirmativam videtur tenuisse 1. con-
tra gentes c. 67. in tertia ratione. Sed videtur il-
lic agere non de causa contingenti libera, sed de
causa contingenti, hoc est, fortuito operante.
Deinde hic q. 14. a. 13. ubi dicit S. Thom. Deus au-
tem cognoscit omnia contingentia non solum prout
sunt in suis causis, sed etiam prout unumquodque eo-
rum est actus in seipso. Quamvis autem S. Th. di-
cat, quod notitia contingentium in causa, sit no-
titia conjecturalis, quam Deo negat idem, ex-
plicat tamen se per particulam in textu positam,
tantum, quod scilicet illa sit conjecturalis scientia
de effectu, quæ tantum illum in causa noscit;
& qui admitteret conjecturalem scientiam in
Deo ex parte objecti, licet non conjecturalem
formaliter, bene se tueretur Auctoritate S. Th.
Ea autem quæ in oppositum citantur, ex-
plicari possent, quod procedant de notitia futu-

K rorum

R. p.
H. MŁOD
ianowski
Tbm. k. e. Z.
D. VI